

mj-rekisterinro 1000 00 3665

Espoo Kallvik Magasinudden tarkastuskäynti 30.5.2005 **Historiallisena ajan lastauspaikka ja rakennuksen kivijalka**

Kohde sijaitsee Magasinudden – nimisen niemen kärjessä, Makasiinintien päässä. Paikka on yleinen uimaranta, jonne on rakennettu puinen pukukoppi ja WC-rakennus. Uimarannan koillispuolelle on uusia omakotitaloja, joiden rantaa on muokattu tuomalla paikalle mm. maata. Niemen itärannalla on puisia venelaitureita. Rannalle johtaa hiekkatie, jonka pinnassa on runsaasti tiilimurskaa sekä huonosti palaneita tiilen paloja. Tie on ilmeisesti pohjustettu paikalle tuodulla maalla. Niemen pohjoisranta on kalliota, joka laskeutuu jyrkästi mereen. Aivan sen rantaviivan tuntumassa on rautarengas ja kaksi muuta rautaista kallioon kiinnitettyä lenkkiä, joita on voitu käyttää veneiden kiinnitykseen.

Niemen pohjoiskärjessä, avokallion eteläpuolella on lehtipuita, vadelmaa ja nokkosta kasvava rinne. Rinteen pohjois- ja länsireunalle on hiekasta kasatut maavallit. Kasvillisuuden peitossa on pohjois- ja itäreunalla jäljellä kivijalkaa. Se on tiiviisti ladottu noin 50 x 50 – 60 x 100 cm kokoisista kivistä. Itä-länsisuuntaisen rakennuksen koko on noin 9 x 6 metriä. Rakennuksen pohja on kuopalla ja sen pinnassa oli mm. tiilimurskaa, vihreää pullolasia ja taottu rautanaula. Kairausten perusteella rakennuksen sisäpuolella oli noin 30 cm paksu tummanruskea mullansekainen savi, jonka alla oli vielä tiilimurskaa. Rakennuksen kivijalka saattaa liittyä 1750-luvun kartassa olevaan makasiinirakennukseen.

Kuva: Niemen kalliosta pohjoisranta. Oikeassa reunassa puiden kohdalla sijaitsee rakennuksen perustukset. Kuvattu idästä. PH.

Pukukopin edustalla sijaitsee puinen uimalaituri, jonka pohjoispuolella on erotettavissa sameasta rantavedestä vielä puupaaluja. Koko rannan vesialueella oli asetettu kuitukangas, jonka päälle on tuotu vielä hiekkaa. Meren pohjassa on paikoitellen hyvin runsaasti tiilen paloja. Puisen uimalaiturin itäpuolella on kivrakenteen jäännökset, jotka oli ladottu suurista lohkotuista ja poratuista kivistä. Rakenteen liittyy kivien alla oleva puu sekä tiilimurskaa ja tiilen paloja. Rakenne on lähellä rantaviivaa ja saattaa liittyä vanhaan laturiin. Pukukopin koillispuolella oli kivikasa. Hiekkarannalla on paikoitellen runsaasti tiilimurskaa. Rannalle on tuotu myös uutta hiekkaa.

Kuva: Uimarantaa ja mahdollisen laiturin jäännökset. Kuvattu kaakosta. PH.

Paikalla on sijainnut Espoon kartanon lastauspaikka. Vuoden 1750 kartassa paikalla on ollut kruununmakasiini ja tupa kruunulaivuria varten. (Härö 1999, 137). Espoon kartanolla on ollut 1500-lopulla laivanrakennuspaikka, jonka tarkkaa paikkaa ei tiedetä. 1700-luvulta on ”tietoja”, että se olisi sijainnut Makasinuddenilla. (Ramsay 1924, 291; Härö, 1991, 137). Helsinkiläinen rakennusmestari Karl Wikman perusti 1886 Kalvinkin rantaan Åminnen suuren tiilitehtaan (Härö, Erkki 1991, 51).

Paikalla on todennäköisesti säilynyt vedenalaisia rakenteita, joista osa on peitetty kuitukankaalla ja hiekalla. Rantaa on muokattu uimarantakäyttöön ja paikalla havaittiin ainoastaan ehkä laituriin kuulunut kivirakenne. Pohjoisosassa oli säilynyt rakennuksen kiviperustusta. Paikalla on 1750-luvun kartassa sijainnut makasiini. Tarkastuskäynti liittyi Saunaniemen kaavasuunnitelmaan.

Helsingissä 3.6.2005

Päivi Hakanpää

Donald Lillqvist

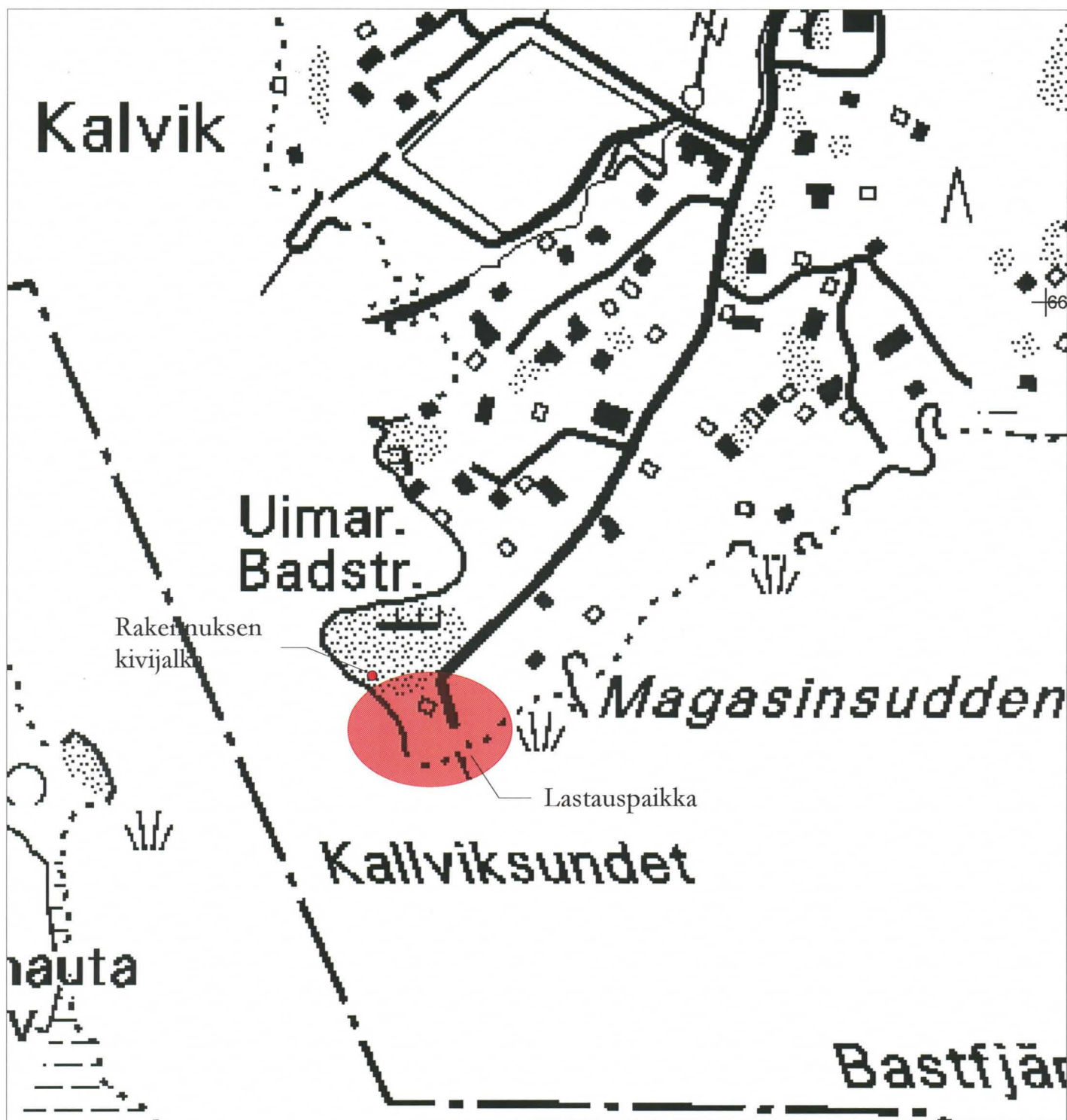
Sijaintitiedot: PK 203212
Koordinaatit (YKJ) x=6674 750
y=3366 570

Aikaisemmat tutkimukset: Erkki Härö1999: Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. Kohde 130.

Lähteet: Erkki Härö1999: Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema.

Ramsay, August 1924: Espo, Espo socken och Esbogård på 1500-talet

Fonseen, Friedrik J.: Kartor och ritningar. Finland, socknar och städer. Charta över Esbo socken, 1750. (RA)

Vuoden 1750 Espoon pitäjän karttaan on merkitty makasiini ja tuparakennus.

Espoo Kallvik Magasinudden tarkastuskäynti 30.5.2005

1. Uimarantaa ja mahdollisen laiturin jäännökset. Kuvattu kaakosta. PH (neg nro33)
2. Magasinuddenin kaakkoisrantaa ja venelaitureita. Kuvattu lounaasta. PH (neg nro34)
3. Uimarantaa ja mahdollisen laiturin jäännökset. Kuvattu lounaasta. PH (neg nro35)
4. Niemen koillisosan rantaa, jossa on tehty maansiirtotöitä. Kuvattu lounaasta. PH (neg nro36)
5. Niemen kallioista pohjoisrantaa. Oikeassa reunassa puiden kohdalla sijaitsee rakennuksen perustukset. Kuvattu idästä. PH (neg nro37)